

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhî” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Zekât Vermeyenlerle Savaş – Otoritenin Gücüyle Elde Edilen Mallar – Hilafet Kurulduğunda Zorunlu (Kanuni) Kâğıt Para

Mohamed Ahmadi'ye

Soru:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Emirimiz, Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh. Aliyyül Kadir olandan sizi doğru yola iletmesini ve İslam'ı sizin ellerinizle güçlendirmesini niyaz ediyorum.

Emmâ ba'd; kerim kardeşim, Allah'tan yolunuzu aydınlatmasını ümit ederek size bazı sorular gönderiyorum.

Birinci soru:

Hilafet Devleti'nde Maliye kitabının (H. 1425 – M. 2004) yılında yayınlanan baskısının 152. sayfasında geçen “dinden dönen (mürted) kimselerin malı” bölümünün son dan üçüncü paragrafında şu metin geçmektedir: “Mürtedlerle Ebu Bekir ve Sahabelerin savaştığı gibi savaşılır. Topyekûn İslam'a dönmelerinden başka çıkar yolları yoktur.” Ancak 220. sayfada zekât vermeyenlerin hükmü bölümünün son paragrafında şu metin geçmektedir: “Ancak, zekâtın farziyetine inanmasına rağmen zekât vermiyorsa güç kullanarak ondan zekât alınır. Ancak bir topluluk devlete zekât vermeyi reddetmekle birlikte zekâtı devlete vermenin farziyetindeki itaati de reddediyorlarsa kalede veya benzeri bir yerde saklanıp korunuyorlarsa Ebu Bekir ve arkadaşlarının, zekât vermeyenlere karşı savaştığı gibi, devlet de onlarla bağilerle yapılan savaş gibi savaşır.”

İki olay birbirinden ayrı mıdır? Eğer vakıa aynıysa, bunu bazen “mürtedlerle savaşmak” ve bazen de “bağilerle savaşmak” olarak nasıl açıklayabiliriz? Zira vakıanın aynı olması durumunda, birden fazla hükmün olması doğru değildir?

İkinci soru:

139. sayfada geçen zorla ya da otorite gücüyle elde edilen malların vakıasıyla, yani devletin bu malları tebanın fertlerine ikta etmesinin caiz olması hükmüyle ilgili olarak; yöneticilerin ve devlet memurlarının akrabaları, ihtiyaç sahibi olsalar bile bu akrabalık nedeniyle bu iktadan mutlak olarak mahrum bırakılırlar mı? Şayet onlar hakkında ikta caiz ise, o zaman caiz olanla caiz olmayan arasındaki ayrımın sınırı nedir?

Üçüncü soru:

Bizimle aralarında sulh anlaşması ve iyi komşuluk olan ülkelerle tedavülde olan zorunlu (kanunî) kâğıt para ile olan muamelede, bu zorunlu kâğıt paraların hâlâ yürürlükte ve satın alma değerinin olmasından dolayı tedavülde olan zorunlu kâğıt paralar ile Hilafet Devleti'nin irtikaz noktası olacak yerdeki insanlar arasında bir fark olacaktır; zira bu zorunlu mali evrakların geçerliliği son bulacağından dolayı artık satın alma güçleri kalmayacaktır. Soru şudur; devlet, bu mali evraklarla nasıl muamele edecek? İnsanların elinde olanları altın ve gümüşe dayalı yeni para birimiyle mi değiştirecek? Eğer bu şekilde olarsa bu, hiçbir değeri olmayan ve imha edilecek kâğıtlar karşılığında insanlara altın ve gümüş verilmesi anlamına gelmiyor mu?

Kardeşiniz Muhammed Ahmedi

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Birincisi: İlk sorunun cevabı:

Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in vefatının ardından Arap kabileleri İslam'dan irtidat ettiler ve Müslümanlar onlarla savaştılar; çünkü onlar İslam'dan irtidat ettiler ve onlarla yapılan savaş, mürtedlerle olan savaş olarak adlandırılır... Ancak onların arasından İslam'dan irtidat ettiklerini ilan etmeyen, bilakis bazı şerî nâsırları tevîl ederek Halife olması vasfıyla Ebu Bekir'e zekât vermeyi reddeden bazı kabileler ortaya çıktı ve onlarla savaşılması konusunda sahabeler arasında meşhur bir ihtilaf yaşandı. Bunun üzerine Ebu Bekir Radiyallahu Anh, onlarla savaşılması konusunda ısrar etti; çünkü onlar, devlete zekât vermeyi reddettiler. Nitekim Ömer de dahil bazı sahabeler (Allah onların hepsinden razı olsun), başlangıçta onlarla savaşmayı reddettiler; çünkü onlar bu sahabeler nazarında Müslümandılar, ancak onlar Ebu Bekir Radiyallahu Anh ile yaptıkları tartışmanın ardından onlarla (irtidat edenlerle) savaşmanın gerekliliği konusunda onun (Ebu Bekir) görüşüne ikna oldular. Nitekim bazıları onlarla savaşmayı, kendileriyle mürtedlerin arasını ayırmak için zekâtı vermeyenlerle savaşarak adlandırdı. Dolayısıyla Ebu Bekir, Hilafet Devleti'nde Maliye kitabında bizim tercih ettiğimiz görüşe göre İslam'dan çıkmayan ama devlete karşı çıkan bağiler olmaları vasfıyla onlarla savaştı; yani biz onların mürted değil, bilakis bağiler olduklarını tercih ettik. Nitekim İbn Kesir, El-Bidaye Ve'n Nihaye adlı kitabında bu olayın bir kısmını aşağıdaki şekilde aktarmıştır:

[El-Bidaye Ve'n Nihaye (6/342)]

Es-Siddîk'in, bidat ehli ve zekâtı vermeyenlerle savaşına karşı konulması bölümü.

Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ölüm haberi duyulunca **Arapların birçok mahallesi irtidat etti** (dinden döndü), Medine'de nifak ortaya çıktı ve Benu Hanife ve Yemameli birçok kişi Müseylimetü'l Kezzab'ın yanında yer aldı, Benu Esed ve Tay ve aynı şekilde birçok insan Tuleyha el-Esedî'nin etrafında toplandı ve Müseylimetü'l Kezzab'ın iddia ettiği gibi yine o da peygamberlik iddiasında bulundu... **Arap heyetleri Medine'ye gelmeye başladılar, bunlar namaz kılmayı kabul ediyorlar ve zekâtı vermeye yanaşmıyorlardı; onlardan bazıları es-Siddî'e zekât vermeyi reddetti ve onlardan bazıları Allahu Teala'nın şu kavlini delil olarak zikretti: (خُدَّ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً)** “Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka (zekât) al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir (Onların kalplerini yatıştırır.)” [Tevbe-103] **Ve şöyle dediler: Biz, zekâtı ancak duası bizim için sükûnet olana veririz.** Bazıları da şöyle dediler: Allah'ın Rasulü aramızda olsaydı O'na itaat ederdik, hayret, Ebu Bekir'in saltanatına da ne oluyor. Sahabeler bunları zekât vermemeleri hususunda kendi hallerine bırakması, iman tamamen kalplerine yerleşinceye kadar onları İslam'a ısındırıcı bir davranış içine girmesi için Ebû Bekir ile konuşup bazı tekliflerde bulundular. Böyle yapıldığı takdirde bunların daha sonra zekât vereceklerini ifade ettiler. Ama es-Siddîk bunu kabul etmedi. Nitekim İbn Mâce dışındaki bir grup kitaplarında Ebu Hureyra'dan Ömer İbn El-Hattab'ın Ebu Bekir'e şöyle dediğini rivayet etmiştir: İnsanlarla ne diye savaşıyorsun? Oysa Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: **“Allah'tan başka ilah bulunmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Rasulü olduğuna şahadet edinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Eğer onlar bu söz söyleyorsa canlarını ve mallarını, hak etmedikçe, bana karşı korumuş olurlar.”** Ebu Bekir, buna karşılık şu cevabı verdi: Allah'a yemin ederim ki, onlar (daha önce zekât olarak verdikleri) bir oğlağı -başka bir rivayete göre ise bir yuları- bana vermeyecek olurlarsa, onlarla bu yüzden savaşırım. Çünkü zekât, malın hakkıdır. Allah'a yemin ederim ki, namaz ile zekât arasında ayırım yapan kimse ile savaşacağım. Ömer dedi ki:

“Bu, Allah tarafından Ebu Bekir’in kalbinin savaşa açılmış olduğunu gösteriyordu ve bunun doğru olduğunu ben de anladım...”] Bitti.

2- Hakeza Hilafet Devleti’nde Maliye kitabında (dinden dönen (mürted) kimselerin malı) konusunda bahsettiğimiz ilk yer, Ebu Bekir Radiyallahu Anh’ın kendileriyle savaştığı mürtedler hakkındadır; çünkü onlar İslam’dan çıktılar, zira Maliye kitabının (dinden dönen (mürted) kimselerin malı) konusunda şöyle geçmektedir:

[Bir bölge halkı toptan dinden döner, bölgeyi işgal edip bir yönetici tayin eder ve kendileri için özel hükümler koyarlarsa bu bölge daru’l-harb olur. Dolayısıyla mallarının ve kanlarının dokunulmazlığı kalkar, kendileri ile savaşmak farz olur. Aslen kâfir kimseler gibi sayılırlar. Hatta bunlar, kendileri ile savaşılması konusunda aslen kâfirlerden de önce gelirler. Çünkü aslen kâfir olanların İslâm’a girmeleri ve onlarla barış yapılması veya cizye alınması mümkündür. Mürted olanların ise İslam olmalarından başka hiçbir alternatifleri yoktur. Cizye vermeleri ya da onlarla barış yapılması kesinlikle mümkün değildir. Mürtedler ya Müslüman olurlar **ya da Ebu Bekir Radiyallahu Anh ve sahabelerin mürtedlerle savaştığı gibi** kendileri ile savaşılır. Topyekûn İslam’a dönmelerinden ya da savaştan başka çıkar yolları yoktur. Çünkü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ “Kim dinini değiştirirse onu öldürünüz.” [Buhari ve Nesai rivayet ettiler.]

Dolayısıyla bu insanlar, İslam’dan irtidat ederek kâfir olmalarından dolayı Ebu Bekir ve sahabeler (Allah onların hepsinden razı oldun) onlarla savaştılar ve onlardan, İslam’a dönmeleri veya öldürülmeleri dışında bir şeyi kabul etmediler.

3- Hilafet Devleti’nde Maliye kitabında geçen diğer yer ise (zekât vermeyenlerin hükmü) bölümüdür ve orada şöyle geçmektedir: [Ancak, zekâtın farzıya inanmasına rağmen zekât vermiyorsa güç kullanarak ondan zekât alınır. Ancak bir topluluk devlete zekât vermeyi reddetmekle birlikte zekâtı devlete vermenin farzıya itaati de reddediyorsa kalede veya benzeri bir yerde saklanıp korunuyorlarsa **Ebu Bekir ve arkadaşlarının, zekât vermeyenlere karşı savaştığı gibi, devlet de onlarla bağımlı yapılan savaş gibi savaşır.** Buradaki konuşma, İslam’dan irtidat etmedikleri halde zekâtı vermeyenler hakkındadır; Ebu Bekir’in onlara karşı savaşı ridde savaşı değildir, aksine bağı ve devlete karşı çıkma savaşıdır; dolayısıyla onlar, daha önceki noktada bahsedilen mürtedlerden başkadır.

4- Bu arada (zekât vermeyenlerin hükmü) bölümünden hakkında sorduğunuz diğer yere gelince; meseleleri yerli yerine koymak ve yukarıda geçen iki durum arasındaki farkı göstermek için ayrıntılı bir şekilde açıkladık; şimdi size, Hilafet Devleti’nde Maliye kitabının word dosyasınının 220. sayfasında geçen metnin tamamını aktaracağım:

[Zekât vermeyenlerin hükmü;

Bir Müslümana, zekât verilmesi farz olan mallardan nisab miktarında bir mala sahip olduğunda malının zekâtını vermesi vacip olur. Eğer malının zekâtını vermemek için direnirse zekât konusunda daha önce geçen hadislerde de görüldüğü gibi mallarının zekâtını vermeyenlerin uğrayacakları şiddetli azabın anlatıldığı türden büyük bir günah işlemiş sayılır.

Kim zekât vermemekte direnirse durumuna bakılır. Eğer zekât vermemesi, farzıya bilmemekten kaynaklanıyorsa ki onun durumu normal bir cahillik olup bunun farzıya ona öğretilir, tekfir olunmaz ve tazir edilmez. Çünkü o özürdür, yalnızca malının zekâtı alınır.

Ancak zekât vermenin farzıya bilmesine rağmen zekât vermemekte direniyorsa mürted sayılır ve ona mürted muamelesi yapılır. Üç defa tevbe etmeye çağırılır. Tevbe eder ve hakka dönerse tevbesi kabul edilip serbest bırakılır. Tevbe etmeyip hakka dönmezse öldürülür. Çünkü zekâtın farzıya bilmesinin, zaruret-i diniyeden olduğu malumdur.

Farzietinin delilleri Kitap, Sünnet ve icma ile neredeyse tek Müslümandan bile gizli kalmayacak şekilde açıkça sabittir.

Ancak, zekâtın farzietine inanmasına rağmen zekât vermiyorsa güç kullanarak ondan zekât alınır. Ancak bir topluluk devlete zekât vermeyi reddetmekle birlikte zekâtı devlete vermenin farzietindeki itaati de reddediyorlarsa kalede veya benzeri bir yerde saklanıp korunuyorlarsa Ebu Bekir Radiyallahu Anh ve arkadaşlarının, zekât vermeyenlere karşı savaştığı gibi, devlet de onlarla bağilerle yapılan savaş gibi savaşıyor.] Bitti.

Ebu Bekir'in bu metne göre kendileriyle savaştığı zekât vermeyen kişiler, zekâtın farzietini inkâr ederek zekâtı vermeyen kimselerden değildir, aksi taktirde mürted olurlardı; zira o dönemde mürtedler arasında zekâtı inkâr edenler de vardı. Ancak zekâtı vermeyenler, zekâtın farzietine inanan ama Ebu Bekir'e yani devlete vermeyi kabul etmeyenlerdir; dolayısıyla onlar devlete karşı çıktılar ve bağı oldular.

Umarım şimdi mesele açıklığa kavuşmuştur.

Üçüncüsü: İkinci sorunun cevabı:

Siz, Hilafet Devleti'nde Maliye kitabından, aşağıda geçen yer hakkında soruyorsunuz:

[Zorla ya da Otorite Gücü ile Elde Edilen Mallar

Bunlar vali ve amil gibi yöneticilerin, yakınlarının ya da devlet memurlarının, devlete ait mallardan, arazilerden ya da insanların mallarından ve arazilerinden **makam ve mevki gücünü kullanarak** zorla elde ettikleri mallardır. **Devlete veya insanlara ait mallara ve arazilere herhangi bir yolla el koymak suretiyle sahip olmak haram kazanç sayılır ve mülk edinilemez.** Çünkü bu kazanç gayrimeşru yolla elde edilmiş kazançtır. Her ne yolla olursa olsun devlete veya insanlara ait mallara haksız yere el koymak zulümdür. Zulüm ise haramdır. Kıyamet gününün karanlıklarından biridir. Aynı zamanda bu türden mal edinmek ihanettir, ihanet eden kimse ise cehennemdedir. Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: **“Kim haksız yere bir arazi elde ederse kıyamet günü elde ettiği arazi ile birlikte yedi kat yerin dibine gömülür.”** Bu konuda gelen bir başka rivayet ise şöyledir: **“Kim zulmederek bir karış araziyi alırsa aldığı arazi kıyamet günü yedi kat olarak onun boynuna dolandır.”** [Şeyhan rivayet ettiler.] Aişe Radiyallahu Anha'dan, Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: **“Her kim haksız yere bir karış yere sahip olursa Allah onu yedi kat olarak boynuna dolar.”** [Müttefekun aleyh.]

İnsanlara ait mülklerden herhangi bir şekilde haksız yere el konulan malların sahibi bilinirse sahibine iade edilmesi gerekir. Sahibi bilinmezse beytülmal konması gerekir. Ancak, el konulan mülkler devlete ait ise doğrudan doğruya hiç tereddütsüz beytülmal konur. Tıpkı Ömer b. Abdülaziz'in yaptığı gibi. Ömer b. Abdülaziz Halife olduğu zaman Ümeyye oğullarının otorite gücü ile devlete veya insanlara ait mallardan el koydukları malların tamamını Müslümanların beytülmalına koydu. Ancak sahibi bilinenleri sahiplerine iade etti. Otorite gücünü kullanmak suretiyle gayrimeşru bir yolla elde ettikleri ve mülk edinilmesinin de caiz olmadığı için Ümeyye oğullarının ellerindeki tüm iktâları, onlara bağlanan maaşları, el koydukları tüm malları, ellerinden aldı. Bu işleme önce kendinden başladı. Bütün mallarından, mülklerinden, bineklerinden, kullandığı kokularından vazgeçip tamamını 23.000 dinara satarak bu parayı beytülmal koydu.] Bitti.

Bu metinden de açıktır ki konuşma, **makam ve mevki gücünü kullanarak** zorla elde edilen mallar hakkındadır, yani bu malları elde eden kimsenin, güç ve otorite sahibi olduğu veya güç ve otoriteye sahip birine yakın olduğu için elde etmesi hakkındadır; yani onlar, insanların ve devletin mallarını, bu malları elde etmeye sevk eden otoritenin varlığı nedeniyle elde eden kişilerdir.

Yöneticilerin akrabalarına- yakınlarına gelince; şayet ihtiyaç sahibi olurlarsa, otorite sahiplerine akrabalıklarından dolayı kendilerine haksız yere mal verilmesinde herhangi bir yardım veya müdahaleleri olmamışsa tebaadan onların dışındaki ihtiyaç sahiplerine verildiği gibi ihtiyaçlarını karşılamaları için onlara da mal verilir. Diyorum ki, şayet mesele bu şekildeyse... onlara akrabalıklarından dolayı bu akrabalara başkalarını tercih etmeksizin tebanın diğer muhtaç olan fertleri gibi bu (malı) vermek caiz olur...

Şayet bu meselede şüpheli bir durum ortaya çıkarsa, yani devletten elde ettikleri malları yöneticilere ve yetkililere akraba olduklarından dolayı mı yoksa şerî olarak hak ettiklerinden dolayı mı olduğu açıkça ortaya çıkmamışsa, dolayısıyla bundan şüpheleniliyorsa, durumun vakıası incelendikten sonra onların meselesi, haklarında hüküm vermesi için Mezalim Mahkemesine havale edilir ve Mezalim Mahkemesi, şayet ikta edilen veya onlara verilen şeylerin geri iade edilmesinin zarureti noktasında hüküm verirse onun kararı yöneticiler için bağlayıcı olur; çünkü bu, zorla ya da otorite gücüyle elde edilmesi babındandır...)

Üçüncüsü: Üçüncü sorunun cevabı:

Hilafet kurulduğunda zorunlu kâğıt paralarla muamele edilmesinin keyfiyeti açısından olana gelince; bizler, anayasa maddeleriyle muamele etmek için yürütme düzenlemeleri üzerinde bir çalışma yapıyoruz ve buna, metni şu şekilde olan 166. madde de dahil edilmiştir: [Madde-166: Devlet, kendisine has, bağımsız bir para çıkartır. Bu paranın, herhangi bir yabancı para birimine bağlanması caiz değildir.] Ve metni şu şekilde olan 167. madde de dahil edilmiştir: [Madde-167: Devletin parası, gerek sikkeli gerek sikkesiz olarak altın ve gümüşdür. Devletin bu ikisinden başka nakit çıkartması caiz değildir. Devletin, hazinesinde denk miktarda altın ve gümüş karşılığı olması koşuluyla, altın ve gümüş yerine başka bir şey çıkarması caizdir. Dolayısıyla altın ve gümüşten tamamen denk mukabilleri varsa, devletin bakır, bronz, kâğıt veya benzerini çıkartıp bunları kendi ismiyle sikkeli nakit yapması caizdir.]

Binaenaleyh Allah'ın izniyle yürütme düzenlemelerini tüm yönleriyle tamamladıktan sonra uygun bir zamanda ilan edeceğiz.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 07 Muharremu'l Haram 1445

M. 25/07/2023

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<https://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4390/>